

ประกาศกรมวิชาการเกษตร

เรื่อง โฆษณาคำขอให้ออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘

ตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ พ.ศ. ๒๕๔๗ ได้กำหนดขั้นตอนการออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน โดยให้กรมวิชาการเกษตร ดำเนินการตรวจสอบลักษณะประจำพันธุ์เบื้องต้นของพืชที่ยื่นคำขอ นำไปตีประกาศที่กรมวิชาการเกษตร และที่ในเว็บไซต์ของกรมวิชาการเกษตร เพื่อให้บุคคลทั่วไปได้มีโอกาสทักท้วงภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันตีประกาศ นั้น

บัดนี้ ได้มีผู้มายื่นคำขอให้ออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ จำนวน ๗ พันธุ์ ให้เป็นพันธุ์พืชขึ้นทะเบียนฯ ดังนี้

๑. สบู่ดำ (*Jatropha curcas* L.) พันธุ์ สุชาติ ๒ (Suchart 2)
๒. ผาดแดง [*Lumnitzera littorea* (Jack) Voigt] พันธุ์ สุมิตรรา (Sumitra)
๓. แตงไทย (*Cucumis melo* L.) พันธุ์ หอมละมุน
๔. ถั่วฝักยาว [*Vigna unguiculata* subsp. *sesquipedalis* (L.) Verdc.] พันธุ์ ล้านนาชวนอร่อย
๕. มะเขือเทศ (*Solanum lycopersicum* L.) พันธุ์ จักรพันธ์ ๑
๖. มะเขือเทศ (*Solanum lycopersicum* L.) พันธุ์ จักรพันธ์ ๒
๗. มะนาว [*Citrus aurantifolia* (Christm.) Swingle] พันธุ์ แป้นรำไพ ๒

ซึ่งกรมวิชาการเกษตรได้ตรวจสอบลักษณะประจำพันธุ์เบื้องต้นของพืชดังกล่าวเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงขอประกาศลักษณะประจำพันธุ์เบื้องต้นของพันธุ์พืชดังกล่าวให้ทราบโดยทั่วกัน ปราบกฏตามเอกสารแนบท้ายประกาศนี้ และหากมีผู้ใดประสงค์จะทักท้วงหรือมีข้อพิสูจน์ว่าการยื่นคำขอให้ออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียนฯ ดังกล่าว เป็นไปโดยมิชอบ ให้แจ้งที่กลุ่มวิจัยการคุ้มครองพันธุ์พืช สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช กรมวิชาการเกษตร จตุจักร กรุงเทพมหานคร ๑๐๙๐๐ โทรศัพท์ ๐-๒๙๔๐-๗๒๑๔ ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันตีประกาศเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๑

(นายสุวิทย์ ชัยเกียรติยศ)
อธิบดีกรมวิชาการเกษตร

สบู่ดำ (*Jatropha curcas* L.) พันธุ์สุชาติ 2 (Suchart 2)

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ที่อยู่ 50 ถนนงามวงศ์วาน แขวงลาดยาว ลาดยาวจตุจักร กรุงเทพฯ 10900
โทรศัพท์ 02 579 5578

แหล่งที่มาและประวัติของพันธุ์

สบู่ดำพันธุ์สุชาติ 2 ได้จากการผสมระหว่างสบู่ดำสายพันธุ์ชยันนาท (CN) ต้นแม่ กับสบู่ดำสายพันธุ์ M10 จากเม็กซิโก ต้นพ่อ ดำเนินการปรับปรุงพันธุ์โดย ศ. ดร. พีระศักดิ์ ศรีนิเวศน์ ดร. กุหลาบ เหล่าสาธิต นางสาวกิตติยา อ่ำกุล นางสาวมาลี พันธุ์งาม ผศ. ดร. ประกิจ สมท่า และ ผศ. ดร. พัทธินทร์ ตัญญา ภายใต้โครงการ “การวิจัยและพัฒนาเพิ่มผลผลิตของต้นสบู่ดำเพื่อเป็นแหล่งพลังงานและอาหารสัตว์ทดแทนในอนาคต” ระหว่างภาควิชาพืชไร่นา คณะเกษตร กำแพงแสน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน กับบริษัท โพรเทคเตอร์ นิวทริชั่น (ประเทศไทย) จำกัด เพื่อการหาแหล่งวัตถุดิบใหม่ทดแทนการใช้กากถั่วเหลือง เนื่องจากกากของสบู่ดำหลังหีบน้ำมัน มีปริมาณโปรตีนสูง และมีปริมาณกรดอะมิโนที่จำเป็นส่วนใหญ่ แต่ก่อนนำกากสบู่ดำไปใช้เป็นวัตถุดิบผลิตอาหารสัตว์ต้องกำจัดสาร antinutrients และสารพิษออกโดยเฉพาะสารโพลีฟีนอลเอสเทอร์ (phorbol ester, PE) ซึ่งต้องใช้สารเคมีและความร้อนสูงในการทำลายความเป็นพิษ ทำให้มีต้นทุนในการกำจัดสารพิษเพิ่มขึ้น จึงเป็นที่มาในการปรับปรุงพันธุ์สบู่ดำเพื่อให้ได้สบู่ดำพันธุ์ที่ไม่มีพิษ (มีปริมาณโพลีฟีนอลเอสเทอร์ต่ำกว่า 0.1 มิลลิกรัมต่อกรัม) โดยการผสมพันธุ์ระหว่างสบู่ดำสายพันธุ์ชยันนาท (CN) จากประเทศไทยใช้เป็นต้นแม่ (มีสารโพลีฟีนอลเอสเทอร์สูง) กับสบู่ดำสายพันธุ์ M10 จากเม็กซิโกใช้เป็นต้นพ่อ (มีสารโพลีฟีนอลเอสเทอร์ต่ำ) ได้ลูกผสมชั่วที่ 1 แล้วผสมตัวเองได้ลูกผสมชั่วที่ 2 จำนวน 246 ต้น จากนั้นเก็บเมล็ดชั่วที่ 2 แยกต้น แล้วนำไปวิเคราะห์หาค่าปริมาณสารพิษในเมล็ด ซึ่งพบว่า ลูกผสมรุ่นที่ 2 ต้นที่ 80, 81, 89, 97 และ 110 มีปริมาณสารพิษในเมล็ดต่ำ และมีลักษณะทางการเกษตรดี จึงได้ขยายพันธุ์สบู่ดำลูกผสมชั่วที่ 2 ทั้ง 5 สายพันธุ์ด้วยวิธีปักชำเพื่อปลูกทดสอบและเปรียบเทียบกับสบู่ดำสายพันธุ์ M10 จากเม็กซิโก ที่ใช้เป็นพ่อพันธุ์พบว่า ลูกผสมรุ่นที่ 2 ต้นที่ 110 มีปริมาณสารพิษโพลีฟีนอลเอสเทอร์ใกล้เคียงกับสบู่ดำสายพันธุ์เม็กซิโก แต่ให้ผลผลิตสูงกว่า จึงได้ขยายพันธุ์สบู่ดำพันธุ์ดังกล่าวด้วยวิธีปักชำ (เมื่ออายุ 1 ปี สามารถขยายพันธุ์ด้วยวิธีปักชำได้) และตั้งชื่อพันธุ์ว่า สุชาติ 2

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิดพืช ชื่อไทย สบู่ดำ ชื่อวิทยาศาสตร์ *Jatropha curcas* L. วงศ์ Euphorbiaceae พืชไร่ พืชพลังงาน ไม้ต้นขนาดเล็ก

ราก ต้นแรกที่เกิดจากการเพาะเมล็ด มีระบบรากแก้ว (tap root system) ต้นที่เกิดจากการปักชำเป็นรากพิเศษ (adventitious root)

ลำต้น โคนลำต้นสีน้ำตาลอ่อน ส่วนปลายสีเขียว ต้นอายุ 1 ปี มีเส้นผ่านศูนย์กลางโคนต้นเฉลี่ย 3 - 5 เซนติเมตร ทรงพุ่มกว้าง 170 - 220 เซนติเมตร สูง 195 - 210 เซนติเมตร

ใบ ใบเดี่ยว (simple leaf) เรียงเวียน (spiral) ใบมีรอยหยักตื้น (lobed) 4 รอย กว้างประมาณ 9 - 16 เซนติเมตร ยาวประมาณ 10 - 15 เซนติเมตร ปลายใบเรียวแหลม (acuminate) โคนใบรูปหัวใจ (cordate) การเรียงตัวของเส้นใบแบบร่างแห (netted) ก้านใบส่วนที่ติดกับ

ลำต้นและแผ่นใบมีสีแดง บริเวณส่วนกลางมีสีเขียว ใบอ่อนสีแดงอมม่วง ก้านใบยาวประมาณ 7 - 12 เซนติเมตร

ดอก

ดอกแยกเพศร่วมต้น (monoecious plant) ช่อดอกแบบช่อกระจุกสองด้านเชิงประกอบ (compound dichasium) ยาวประมาณ 8 - 10 เซนติเมตร ดอกย่อยเป็นรูปกงล้อ (rotate) ดอกเพศผู้มีประมาณ 90 - 118 ดอก เส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 0.4 - 0.8 เซนติเมตร ดอกเพศผู้มีขนาดเล็กกว่าดอกเพศเมีย กลีบเลี้ยง (sepal) และกลีบดอก (petal) 5 กลีบ สีเขียว อับเรณู (anther) และเรณู (pollen) สีเหลือง ดอกเพศเมียมีประมาณ 8 - 13 ดอก เส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 0.5 - 0.9 เซนติเมตร กลีบเลี้ยง (sepal) และกลีบดอก (petal) 5 กลีบ สีเขียว ยอดเกสรเพศเมีย (stigma) สีเขียว

ผล/เมล็ด

ผลอ่อนมีสีเขียว เมื่อเริ่มสุกแก่จะเปลี่ยนเป็นสีเหลือง มีจำนวนผล 7 - 13 ผลต่อช่อ แต่ละผลมี 2 - 3 เมล็ด ผลจะเริ่มสุกแก่เป็นสีเหลืองประมาณ 40 - 45 วันหลังจากดอกบานเมล็ดสีดำ กว้างเฉลี่ย 11.74 มิลลิเมตร ยาวเฉลี่ย 19.37 มิลลิเมตร หนาเฉลี่ย 9.51 มิลลิเมตร น้ำหนัก 100 เมล็ด ประมาณ 58.10 กรัม

สปู่ดำพันธุ์สุชาติ 2 (Suchart 2)

ผาดแดง [*Lumnitzera littorea* (Jack) Voigt] พันธุ์สุมิตรา (Sumitra)

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ - สกุล น.ส. สุมิตรา เอื้อกิตติโรจน์
ที่อยู่ เลขที่ 44/19 ซอยวัดพระเงิน (แยกเรื่องฤทธิ์) ถนนกาญจนาภิเษก ตำบลบ้านบางม่วง
อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี 11140
โทรศัพท์ 08-6533-0955, 08-0060-4111

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

ผาดแดง พันธุ์สุมิตรา ได้มาจากการเพาะเมล็ดของต้นผาดแดง [*Lumnitzera littorea* (Jack) Voigt] ทั่วไปที่มีอยู่เดิม เมื่อปี พ.ศ. 2552 โดยนางสาวสุมิตรา เอื้อกิตติโรจน์ นำเมล็ดจากต้นผาดแดงที่ปลูกไว้ในสวนสุมิตราการ์เด้น มาเพาะเมล็ดได้จำนวน 100 ต้น หลังจากนั้นนำต้นกล้ามาปลูกในสวนจนมีอายุ 1 ปี และปี พ.ศ. 2553 พบว่าต้นผาดแดงพันธุ์สุมิตรา ออกดอกเป็นสีชมพูเพียงหนึ่งต้น ซึ่งแตกต่างจากต้นผาดแดงทั้งหมด จึงได้นำไปขยายพันธุ์ด้วยการปักชำกิ่งไว้หลายต้น ซึ่งพบว่าลักษณะประจำพันธุ์มีความสม่ำเสมอ

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท ชื่อไทย ผาดแดง ชื่อวิทยาศาสตร์ [*Lumnitzera littorea* (Jack) Voigt] วงศ์ Combretaceae ไม้ยืนต้น
ราก ระบบรากแก้ว รากแขนงแผ่ขยายรอบลำต้น
ต้น เส้นผ่านศูนย์กลางทรงพุ่ม 82.0 เซนติเมตร ลำต้นอายุประมาณ 7 เดือนจากการชำ สูงประมาณ 127 เซนติเมตร สีน้ำตาลแดง (ประมาณ RHSCC# 178B - 178C) เส้นผ่านศูนย์กลางโคนต้น 4.5 เซนติเมตร เปลือกไม้ของลำต้นที่แก่จะแตกตามแนวยาว
ใบ ใบเดี่ยว เรียงรอบต้น จำนวน 5 ใบ/รอบ ลำต้นยาว 3.5 เซนติเมตร/รอบ ใบมีรูปร่างคล้ายใบพาย (spatulate) กว้าง 2.5 เซนติเมตร ยาว 7.6 เซนติเมตร ปลายใบเว้าเข้าเล็กน้อย (emarginate) โคนใบรูปลิ่ม (cuneate) ขอบใบหยักเป็นฟันเลื่อยซี่ละเอียด แผ่นใบด้านบนสีเขียว (ประมาณ RHSCC# 137C) แผ่นใบด้านล่างสีเขียวอมเทา (ประมาณ RHSCC# 137B) แผ่นใบอบหนาปานกลาง ทำให้เห็นเส้นกลางใบได้ไม่ชัดเจน ก้านใบยาวประมาณ 0.3 เซนติเมตร ก้านใบด้านล่างสีน้ำตาลแดง
ดอก ช่อดอกออกที่ปลายยอด ดอกย่อยประมาณ 20 ดอก/ช่อ กลีบเลี้ยงเป็นหลอด เส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 0.25 เซนติเมตร ยาวประมาณ 1.5 เซนติเมตร ปลายหลอดกลีบเลี้ยงรูปสามเหลี่ยมมี 5 แฉก กลีบเลี้ยงสีเขียว (ประมาณ RHSCC# 137D) อาจมีรอยปื้นสีน้ำตาลแดง (ประมาณ RHSCC# 178C) กลีบดอกมีฐานกว้าง 0.4 เซนติเมตร สูง 0.5 เซนติเมตร ด้านหน้าสีชมพูอ่อน (ประมาณ RHSCC# 48C) ด้านหลังสีชมพูอ่อนมาก (ประมาณ RHSCC# 49D) ขอบกลีบดอกม้วนเข้า ก้านชูเกสรเพศเมียและก้านชูเกสรเพศผู้ยาวใกล้เคียงกันมีสีชมพู (ประมาณ RHSCC# 48B)
ผล/เมล็ด ยังไม่มีการติดผล

หมายเหตุ : เทียบสีด้วย The 4th Edition Royal Horticultural Society Color Chart 2001 (RHSCC)

ฝาดแดงพันธุ์สุเมิตรา

แตงไทย (*Cucumis melo* L.) พันธุ์หอมละมุน

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล มูลนิธิชัยพัฒนา
ที่อยู่ เลขที่ 2012 ซอยอรุณอมรินทร์ 36 แขวงบางยี่ขัน เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร 10700
โทรศัพท์ 02-447-8585 ถึง 8

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

แตงไทยพันธุ์หอมละมุน (M68-4-70-10-47-2-B) เป็นแตงไทยพันธุ์แท้ที่ได้จากการคัดเลือกพันธุ์จากการรวบรวมพันธุ์กรรมแตงไทยของอาจารย์ ดร. นิรมิต กิรุงเรือง (เสียชีวิตแล้วเมื่อปี พ.ศ. 2541) ซึ่งได้เก็บรวบรวมรักษาไว้ ณ สาขาพืชผัก คณะผลิตกรรมการเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ตำบล หนองหาร อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ในปี พ.ศ. 2554 คณะทำงานด้านปรับปรุงพันธุ์ผักได้นำพันธุ์ที่ได้เก็บรวบรวมไว้นั้นมาปลูกคัดเลือกเพื่อค้นหาพันธุ์ที่มีศักยภาพ และในวันที่ 20 มิถุนายน พ.ศ. 2555 มรว. เพ็ญศิริ จักรพันธ์ และคุณประวิทย์ บุญมี ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาพันธุ์พืชจักรพันธ์เพ็ญศิริ ได้ร่วมคัดเลือกโดยการพิจารณารูปลักษณ์ และชิมรสชาติ และสายพันธุ์ M68 เป็นสายพันธุ์หนึ่งที่ได้รับการคัดเลือกในวันนั้น คณะทำงานได้คัดเลือกต่อโดยวิธีการบันทึกประวัติ (Pedigree selection) ร่วมกับการคัดเลือกแบบหมู่ (Mass selection) จนได้พันธุ์ที่มีลักษณะทางพันธุกรรมคงที่ พันธุ์ดังกล่าว ผ่านการทดสอบเปรียบเทียบผลผลิตและคุณภาพกับพันธุ์การค้าพบว่ามีความสมบัติที่ดีด้านรสชาติและขนาดของผล จากนั้นปลูกศึกษาลักษณะประจำพันธุ์ ณ สำนักฟาร์มมหาวิทยาลัยแม่โจ้ และนำไปปลูก ณ ศูนย์พัฒนาพันธุ์พืชจักรพันธ์เพ็ญศิริ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ในวันที่ 15 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2561 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จทอดพระเนตร และทรงพระราชทานนามว่า “ หอมละมุน ”

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท	ชื่อไทย แตงไทย ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Cucumis melo</i> L. วงศ์ Cucurbitaceae พืชผัก ไม้เถา ล้มลุก
ราก	ระบบรากแก้ว (tap-root system)
ต้น	ลำต้นมีลักษณะเป็นเถา ทอดเลื้อย (indeterminate) ยาวประมาณ 1.5 - 2 เมตร มีขนปกคลุม เมื่อแก่มีลักษณะแข็งคล้ายหนาม บริเวณข้อมีมือจับ (tendrils)
ใบ	ใบเดี่ยว กว้าง 10 - 12 เซนติเมตร ยาว 15 - 17 เซนติเมตร ปลายใบมน โคนใบรูปหัวใจ (cordate) ขอบใบเรียบ (entire) สีเขียวเข้ม
ดอก	ดอกแยกเพศร่วมต้น (monoecious) ดอกเพศผู้ กลีบเลี้ยงสีเขียว กลีบดอก 5 กลีบ สีเหลือง โคนเชื่อมติดกัน เกสรเพศผู้สีเหลือง ดอกเพศเมีย กลีบเลี้ยงสีเขียว กลีบดอก 5 กลีบ สีเหลือง รังไข่ใต้วงกลีบ (inferior ovary) รูปรี สีเขียว
ผล	ผลแบบแตง (pepo) ลักษณะกลมแป้น (oblate) ตำแหน่งของส่วนที่กว้าง อยู่ตรงกลาง (at middle) เส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 17 เซนติเมตร ยาวประมาณ 15 -16 เซนติเมตร ความหนาเนื้อประมาณ 3.5 เซนติเมตร ผิวผลอ่อน เรียบ สีเขียวเข้ม บริเวณขั้ว

ผลและก้านผลมีลายสีเหลืองอ่อน ผิวผลสุก เรียบ สีส้มอมเหลือง เนื้อสีส้มเนื้อผลด้านติดกับผิว
ผลสีเขียว เนื้อนุ่ม น้ำหนักผลประมาณ 1.2 - 1.5 กิโลกรัม อายุการเก็บเกี่ยวผลผลิต 55 - 60
วันหลังย้ายปลูกลงความหวานประมาณ 5.5 - 6 องศาบริกซ์

เมล็ด

เมล็ดรูปรีถึงรูปไข่ สีครีม ยาว 0.6 มิลลิเมตร กว้าง 0.3 มิลลิเมตร จำนวนเมล็ดประมาณ
360 เมล็ดต่อผล

แดงไทยพันธุ์หอมละมุน

ถั่วฝักยาว [*Vigna unguiculata* subsp. *sesquipedalis* (L.) Verdc.]
พันธุ์ล้านนาชวนอร่อย

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล มูลนิธิชัยพัฒนา
ที่อยู่ เลขที่ 2012 ซอยอรุณอมรินทร์ 36 แขวงบางยี่ขัน เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร 10700
โทรศัพท์ 02-447-8585 ถึง 8

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

ถั่วฝักยาวพันธุ์ล้านนาชวนอร่อยเป็นพันธุ์ที่ได้จากการผสมและคัดเลือกในกลุ่มประชากรเดียวกันจำนวน 6 รุ่น ถั่วฝักยาวเป็นพืชที่เกษตรกรนิยมปลูกเพื่อใช้เป็นอาหารและจำหน่ายเป็นรายได้ให้กับตนเองและครอบครัว ถั่วฝักยาวที่มีอยู่ในเมืองไทย สามารถปลูกและให้ผลผลิตที่ดีในช่วงหน้าฝน หน้าร้อน ส่วนในฤดูหนาวมักให้ผลผลิตน้อย อีกทั้งยังมีปัญหาโรคแมลงเข้ารบกวน ส่งผลให้เกษตรกรผู้ปลูกต้องฉีดพ่นยาฆ่าแมลงปริมาณที่มาก มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนาจึงได้รวบรวมและปลูกเพื่อคัดเลือกพันธุ์ถั่วฝักยาวทั้งพันธุ์ที่เป็นของกรมวิชาการเกษตรและพันธุ์การค้าทั่วไปจำนวน 10 พันธุ์ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555 เพื่อคัดเลือกพันธุ์ที่แข็งแรง ทนทานศัตรูพืช ให้ผลผลิตสูง คุณภาพฝักดี พบว่ามีพันธุ์การค้าหนึ่งพันธุ์ที่มีลักษณะตรงตามที่กำหนดไว้ จึงได้ปลูกคัดเลือกในกลุ่มประชากรเดียวกันต่อเนื่องมาอีก 6 รุ่น จนมีลักษณะต่าง ๆ ที่ไม่กระจายตัวมากและให้ผลผลิตดี คุณภาพฝักดีมาก แต่ติดเมล็ดไม่มาก แต่ได้ดำเนินการนำพันธุ์นี้มาปลูกผลิตเมล็ดพันธุ์ให้กับศูนย์พัฒนาพันธุ์พืชจักรพันธ์เพ็ญศิริเป็นประจำ

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท ชื่อไทย ถั่วฝักยาว ชื่อสามัญ Yard long bean ชื่อวิทยาศาสตร์ *Vigna unguiculata* subsp. *sesquipedalis* (L.) Verdc. วงศ์ Fabaceae พืชผัก ไม้เถาล้มลุก

ราก ระบบรากแก้ว (tap-root system)

ต้น ลำต้นรูปทรงกระบอก แข็งและเหนียว สีเขียวอ่อน เจริญเติบโตแบบขึ้นค้างหรือทอดยอด (indeterminate)

ใบ ใบประกอบแบบขนนก มีใบย่อยสามใบ (trifoliate leaf) ใบย่อยรูปไข่ (ovate) ถึงรูปใบหอก (lanceolate) ใบย่อยส่วนปลาย กว้าง 7.9 เซนติเมตร ยาว 12.0 เซนติเมตร ปลายใบแหลม ขอบใบเรียบ มีหูใบอยู่บริเวณก้านใบย่อยและแกนกลาง (rachis)

ดอก ช่อดอกแบบช่อกระจุก (raceme) ออกที่ข้อของลำต้น กลีบดอกคู่ข้าง (wing) สีครีม กลีบกลาง (standard) สีครีม โคนดอกสีม่วง เกสรเพศผู้ 10 อัน เกสรเพศเมีย 1 อัน

ผล ผลแห้ง (dry fruit) ฝักแบบถั่วหรือผลแห้งแตกสองแนว (legume) เรียวยาว โค้งเล็กน้อย สีเขียว กว้างเฉลี่ย 1.1 เซนติเมตร ยาวเฉลี่ย 60 - 80 ความหนาเนื้อ 2 มม. ปลายแหลม ผิวฝักย่น (wrinkle) รูปร่างภาพตัดขวางรูปรีค่อนข้างกลม (round elliptic)

เมล็ด รูปไต (kidney shape) ลักษณะเปลือกหุ้มเมล็ดเรียบ สีขาวแตมน้ำตาล มีลาย (mottle) ขั้วเมล็ด (hilum) สีขาว จำนวนเมล็ด 17 - 19 เมล็ดต่อฝัก น้ำหนัก 100 เมล็ด 13.4 กรัม

ถั่วฝักยาวพันธุ์ล้านนาชวนอร่อย

มะเขือเทศ (*Solanum lycopersicum* L.) พันธุ์จักรพันธ์ 1

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล มูลนิธิชัยพัฒนา
ที่อยู่ เลขที่ 2012 ซอยอรุณอมรินทร์ 36 แขวงบางยี่ขัน เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร 10700
โทรศัพท์ 02-447-8585 ถึง 8

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

มะเขือเทศพันธุ์จักรพันธ์ 1 (พันธุ์พื้นเมืองเบอร์ 2) เป็นพันธุ์ที่ได้มาจากการคัดเลือกและปรับปรุงพันธุ์จากมะเขือเทศพันธุ์พื้นเมือง โดยมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนาได้รวบรวมพันธุ์มาจากบ้านวังเลียบ จังหวัดลำปาง ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2552 นำมาทดลองปลูกที่ศูนย์พัฒนาพันธุ์พืชจักรพันธ์เพ็ญศิริ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2553 จนถึงปัจจุบัน ซึ่งได้ผ่านการคัดเลือกแบบผสมเปิดและคัดเลือกต้นที่มีลักษณะดีในกลุ่มประชากรที่เป็นพันธุ์เดียวกัน (Mass selection) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2553 – 2559 นับจำนวนรุ่นที่คัดเลือกมาเป็นจำนวน 7 รุ่น ทำให้ได้เมล็ดพันธุ์ที่ให้ลักษณะต้นคงที่มีผลผลิตสูง เจริญเติบโตดี ปลูกได้ตลอดปี เป็นพันธุ์ที่ใช้ผลิตเมล็ดพันธุ์ให้กับศูนย์พัฒนาพันธุ์พืชจักรพันธ์เพ็ญศิริตั้งแต่ปี พ.ศ. 2554 จนถึงปัจจุบัน ซึ่งเป็นพันธุ์ที่ปรับตัวได้ดีนำไปปลูกเพื่อผลิตเมล็ดพันธุ์ที่จังหวัดพิษณุโลกเจริญเติบโตได้ดีสามารถให้เมล็ดพันธุ์ได้จำนวนมาก และได้นำไปให้เกษตรกรในเครือข่ายของศูนย์พัฒนาพันธุ์พืชฯ ปลูกแล้วเป็นที่ยอมรับของเกษตรกรดี นอกจากนี้ยังปลูกส่งร้านจันกะผักเป็นประจำ

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท ชื่อไทย มะเขือเทศ ชื่อสามัญ Tomato ชื่อวิทยาศาสตร์ *Solanum lycopersicum* L. วงศ์ Solanaceae พืชผัก ไม้ล้มลุก

ราก ระบบรากแก้ว (tap-root system)

ต้น ทรงพุ่มกว้าง 52 เซนติเมตร ยาว 80 เซนติเมตร สูง 100 เซนติเมตร ลำต้นมีขนปกคลุม เจริญเติบโตแบบไม่ขึ้นค้ำหรือไม่ทอดยอด (determinate) ยาว 50 – 100 เซนติเมตร ปล้องยาวน้อยกว่า 7 เซนติเมตร

ใบ ใบประกอบแบบขนนก สีเขียว มีใบแทรกเล็ก ๆ ระหว่างใบย่อย (potato leaf type) ใบย่อย 5 ใบ กว้างประมาณ 5 - 10 เซนติเมตร ยาวน้อยกว่า 10 เซนติเมตร ทิศทางของใบ กึ่งตั้ง (semi-erect)

ดอก ช่อดอก (inflorescence) ยาว 9 – 11 เซนติเมตร ดอกย่อยน้อยกว่า 15 ดอก เป็นดอกสมบูรณ์เพศ จำนวนกลีบดอก 5 กลีบ สีเหลือง ก้านเกสรเพศเมียอยู่สูงกว่าเกสรเพศผู้ (slightly exserted)

ผล ติดผลเป็นช่อประมาณ 5 ผล ผลแบบมีเนื้อมีหนึ่ถึงหลายเมล็ด (berry) รูปทรงกลม กว้าง 3.5 – 3.6 เซนติเมตร ยาว 3.5 – 3.6 เซนติเมตร เนื้อหนา 0.42 - 0.48 เซนติเมตร แกนกลางหนา 1 เซนติเมตร ผลดิบสีเขียวอ่อน ผลแก่สีแดง กลีบเลี้ยงติดทน (persistent calyx) หลุดง่าย รูปร่างของไหลผลบ่มปานกลาง รูปร่างของก้นผลมน (obtus)

ไม่มีลายเส้นและไม่มีลายจุดละเอียดของผลสุก ไม่มีสีเขียวของไหลเมื่อผลสุก เมื่อตัดตามขวาง
จำนวนช่องในผล 2 ช่อง ผงผลด้านในสีแดง

เมล็ด

เมล็ดรูปไข่ (ovate) น้ำหนัก 1000 เมล็ด 2.1 กรัม สีของเมล็ด น้ำตาล

มะเขือเทศพันธุ์จักรพันธ์ 1

มะเขือเทศ (*Solanum lycopersicum* L.) พันธุ์จักรพันธ์ 2

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล มูลนิธิชัยพัฒนา
ที่อยู่ เลขที่ 2012 ซอยอรุณอมรินทร์ 36 แขวงบางยี่ขัน เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร 10700
โทรศัพท์ 02-447-8585 ถึง 8

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

มะเขือเทศพันธุ์จักรพันธ์ 2 (มะเขือเทศพันธุ์เบอร์ 4) เป็นพันธุ์ที่ได้มาจากการคัดเลือกและปรับปรุงพันธุ์จากพันธุ์มะเขือเทศที่เกษตรกรปลูกเก็บและเมล็ดพันธุ์เองต่อเนื่องมาหลายปี และนำผลผลิตมาจำหน่ายที่ตลาดบ้านสา ที่อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง โดยมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนาได้รวบรวมพันธุ์นำมาปลูกคัดเลือกต่ออีก 6 รุ่น จนกระทั่งได้มะเขือเทศที่มีลักษณะผลเหมาะสม สำหรับรับประทานสด ผลสีแดงสด เนื่องจากพันธุ์มะเขือเทศนี้เป็นพันธุ์ที่ถูกคัดเลือกไว้เป็นลำดับที่ 4 จึงให้ชื่อชั่วคราวเป็น มะเขือเทศพันธุ์เบอร์ 4 ซึ่งมีลักษณะลำต้นตั้งตรงทอดยอด แข็งแรง ปรับตัวได้ดีกับสภาพแวดล้อม ทรงพุ่มโปร่ง สม่ำเสมอเห็นผลได้ชัดเจน ทนต่อโรคใบไหม้ มีขนาดผลเหมาะสม ผลดิบสีเขียวอ่อน ผลสุกสีแดงทั้งผล ผลผลิตสูง สามารถปลูกได้ทุกฤดูแต่ฤดูฝนต้องปลูกในโรงเรือน มีขนอ่อน ๆ ปกคลุมลำต้น ใบเป็นใบประกอบมีขนาดไม่เท่ากัน ขอบใบเป็นหยัก ดอกเป็นช่อบริเวณซอกใบ สีเหลือง มีกลีบเลี้ยงสีเขียว ผลเป็นผลเดี่ยว มีขนาดรูปร่างรี เปลือกผลบางมัน เนื้อภายในมีรสหวานอมเปรี้ยว เมล็ดมีจำนวนน้อย

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท ชื่อไทย มะเขือเทศ ชื่อสามัญ Tomato ชื่อวิทยาศาสตร์ *Solanum lycopersicum* L.
วงศ์ Solanaceae พืชผัก ไม้ล้มลุก

ราก ระบบรากแก้ว (tap-root system)

ต้น ทรงพุ่มกว้าง 70 - 84 เซนติเมตร สูง 100- 130 เซนติเมตร ลำต้นมีขนปกคลุม เจริญเติบโตแบบกึ่งทอดยอด (semi-determinate) ยาวมากกว่า 100 เซนติเมตร ปล้องยาวน้อยกว่า 7 เซนติเมตร

ใบ ใบประกอบแบบขนนก สีเขียว มีใบแทรกเล็ก ๆ ระหว่างใบย่อย (potato leaf type) ใบย่อย 5 ใบ กว้างประมาณ 5 - 10 เซนติเมตร ยาวน้อยกว่า 10 เซนติเมตร ทิศทางของใบ แนวราบ (horizontal)

ดอก ช่อดอก (inflorescence) ดอกย่อย 5 - 13 ดอก เป็นดอกสมบูรณ์เพศ จำนวนกลีบดอก 5 กลีบ สีเหลือง ก้านเกสรเพศเมียอยู่ระดับเดียวกับเกสรเพศผู้ (same level as stamen)

ผล ติดผลเป็นช่อประมาณ 5 - 13 ผล ผลแบบมีเนื้อ มีหนึ่งถึงหลายเมล็ด (berry) รูปทรงรี กว้าง 2.4 เซนติเมตร ยาว 3.0 เซนติเมตร เนื้อหนา 0.3 เซนติเมตร แกนกลางหนา 1 - 2 เซนติเมตร ผลดิบสีเขียวอ่อน ผลแก่สีแดง กลีบเลี้ยงติดทน (persistent calyx) หลุดง่าย รูปร่างของไหล่ผลแบน (flat) รูปร่างของก้นผลแหลม (pointed) ไม่มีลายเส้นและไม่มีลาย

จุดละเอียดของผลสุก ไม่มีสีเขียวของไหลเมื่อผลสุก เมื่อตัดตามขวาง จำนวนช่องในผล 2 ช่อง
ผนังผลด้านในสีแดง

เมล็ด

เมล็ดรูปไข่ (ovate) น้ำหนัก 1000 เมล็ด 1.74 กรัม สีของเมล็ด น้ำตาล

มะเขือเทศพันธุ์จักรพันธ์ 2

มะนาว [*Citrus aurantifolia* (Christm.) Swingle]

พันธุ์แป้นรำไพ2

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ - สกุล นายนิพนธ์ พรหมรักษ์
ที่อยู่ เลขที่ 58 หมู่ที่ 4 ตำบลเนินปอ อำเภอสามง่าม จังหวัดพิจิตร 66140
โทรศัพท์ 08 6202 2522

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

มะนาวพันธุ์แป้นรำไพ2 เป็นพันธุ์ที่ได้มาจากการเพาะเมล็ดของพันธุ์แป้นรำไพของ สวนมะนาวแป้นท้ายไร่ จังหวัดพิจิตร เริ่มทำกิจการปลูกมะนาวสายพันธุ์แป้นรำไพมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2552 และประสบความสำเร็จด้วยดีมาตลอด ต่อมาทางสวนมีการผลิตกิ่งพันธุ์มะนาวออกจำหน่าย เมื่อปี พ.ศ. 2556 ทางสวนต้องการคัดพันธุ์มะนาวที่เพาะจากเมล็ด ที่มีลักษณะดีจึงเริ่มเพาะเมล็ดมะนาวพันธุ์แป้นรำไพ ขึ้นมาจำนวนหนึ่ง และทำการปลูกแปลงใช้เวลาในการปลูกแปลงเพื่อให้มีการติดผลเป็นเวลา 2 ปี พบว่ามีมะนาวที่เกิดจากการเพาะเมล็ดนั้นส่วนมากจะให้ผลมะนาวไม่แป้น คือมีทรงกลม เปลือกหนาบางต้น ตามกิ่งก้านจะมีหนามยาวกว่าปกติ แต่มีอยู่ 3 ต้น ที่มีลักษณะพิเศษคือ รูปทรงแป้น กลิ่นหอมเหมือนพันธุ์ดั้งเดิม เปลือกบาง เมล็ดมีไม่เกิน 3 เมล็ด (จากเดิมที่แป้นรำไพมีเมล็ดมากถึง 10 เมล็ดขึ้นไป) ลักษณะการติดดอกออกผลตามซอกใบ ตามปลายยอด และออกเป็นพวง เป็นช่อ มีความคมมาก จึงตั้งชื่อว่าพันธุ์แป้นรำไพ2

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท ชื่อไทย มะนาว ชื่อวิทยาศาสตร์ *Citrus aurantifolia* (Christm.) Swingle วงศ์ Rutaceae
ไม้ผล ไม้ยืนต้นขนาดเล็ก

ต้น ทรงต้นลักษณะเป็นพุ่มกว้าง สูงประมาณ 2 - 3 เมตร ลำต้นสีเหลืองแกมน้ำตาล เป็นลายงา ข้อสั้น 2 - 3 เซนติเมตร มีหนามเล็กสั้นบริเวณซอกใบ

ใบ ใบประกอบชนิดใบย่อยหนึ่งใบ เรียงสลับ ยอดอ่อนสีม่วงอ่อน ใบอ่อนสีเขียวอ่อน ใบแก่สีเขียวเข้ม ใบรูปไข่ ใบกว้าง 4 - 5 เซนติเมตร ยาว 6 - 8 เซนติเมตร ปลายใบมน ขอบใบหยักเล็กน้อย เนื้อใบมีต่อมน้ำมันกระจาย (oil gland)

ดอก ช่อดอกแบบช่อกระจุก (raceme) ดอกย่อย 7 - 10 ดอก ออกที่ปลายกิ่งและซอกใบตามระยะแขนง กลีบดอก 5 กลีบ สีขาว เกสรเพศผู้สีเหลือง เกสรเพศเมียสีเหลือง

ผล/เมล็ด ผลออกเป็นช่อปลายยอด ตามข้อและซอกใบ และกระจายทั่วต้น 5 - 8 ผล ผลแบบส้ม (hesperidium) ทรงผลกลมแป้น ขนาดผลเฉลี่ย 4.0 - 4.2 เซนติเมตร เปลือกหรือผนังผลชั้นนอก (exocarp) เรียบมันสีเขียว มีต่อมน้ำมันกระจายทั่ว สีเขียว เมื่อสุกมีสีเหลือง เนื้อหรือผนังผลชั้นใน (endocarp) มีลักษณะเป็นกลีบหลายกลีบประกอบด้วยเยื่อบาง ๆ ฉ่ำน้ำขนาดเล็กจำนวนมาก เนื้อมีสีเขียวอ่อน เมล็ดขนาดเล็กกลมกึ่งรียาว ขอบเปลือกเมล็ดสีม่วงอ่อน ภายในสีขาว มีไม่เกิน 3 เมล็ดต่อผล

มะนาวพันธุ์ แป้นรำไพ